

عنوان

صبر و نقش آن در زندگی

پژوهش گروهی رشد شش ۱۳۹۶

مدرسه علمیه فاطمیه (س) محلات

فهرست

۵	چکیده.....
۶	مقدمه.....
۸	معناشناسی صبر.....
۹	صبر واحسان.....
۱۳	آثار صبر و بردباری.....
۱۶	عوامل ایجاد و تقویت صبر از دیدگاه قرآن.....
۱۹	آگاهی و شناخت.....
۲۲	اراده قوی.....
۲۳	استغفار.....
۲۴	اعتقاد به معاد.....
۲۷	اقامه پایداری و شهادت.....

۲۷	 امتحان و آزمایش الهی
۲۸	 انفاق
۲۸	 ایمان
۳۰	 بصیرت
۳۰	 بیش توحیدی
۳۱	 تدبیر در سرگذشت پیامبران
۳۲	 ترس از عذاب
۳۲	 توجهات
۳۴	 خشوع
۳۴	 شب زنده داری
۳۵	 صبر و پیروزی
۳۶	 صبر در روایات
۳۷	 حکمت مشکلات
۴۰	 صبر پسندیده
۴۱	 صبر در روابط خانوادگی
۴۴	 نتیجه گیری

منابع..... ٤٥

چکیده

شناخت تأثیرات صبر در زندگی و راهکارهای رسیدن به صبر و مواقع آن ما را در رویارویی با مشکلات یاری و بسیاری از سختی ها را آسان می کند. ما در این مقاله به معنانشناسی صبر و آثار بردباری و عوامل صبر و تقویت آن از منظر قرآن کریم پرداختیم. صبر و پیروزی قرین یکدیگرند و پایداری زمینه ساز موفقیت است. صبر در روابط خانوادگی اساس کارهاست. عزت و آرامش روحی، پیروزی و برکت و قبولی اعمال از جمله آثار صبر و گذشت است.

کلمات کلیدی: صبر، اهمیت، اسلام، زندگی

شیرین به بار خواهد نشست

باید مصادیقی که صبر بر آنها جایز است را بشناسیم و بعد نسبت به آنها صبور باشیم. اگر همسر فردی معتاد است، زمان مشککش را حل نمی کند؛ بلکه زمان مسئله را حادثتر می کند. صبر در مقابل همسری که اهل فحشاء است، به معنی سکوت نیست؛ و یا در مورد همسری که شراب می خورد، زمان درمان مناسبی نیست. در این موارد باید به درواقع حیطه ی بحث ما مربوط به عدم توافق های اخلاقی و نقطه .مشاوران مطمئن یا علماء با تجربه مراجعه کرد ضعف های عرفی است که عموماً هر فردی ممکن است به آن دچار باشد؛ مانند فردی که کم حرف است؛ تنبل است؛ زیاد غر می زند؛ رازدار نیست یا به آراستگی ظاهر خود توجهی ندارد. البته تحمل اینها نیز در زندگی زناشویی سنگین و سخت است؛ ولی این مشکلات در سطحی نیستند که عرف و اجتماع به حادث بودن آنها نظر نهج البلاغه، دهند و یا جامعه آنها را به عنوان فسادهای بین و محکمه پسند تلقی کند. حضرت علی (ع) می فرماید «الصَّبْرُ صَبْرَانِ؛ صَبْرٌ عَلَى مَا تَكَرَّرَ وَ صَبْرٌ عَمَّا يُجِبُ^۱

خداوند متعال می فرماید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَدِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ای کسانی که ایمان آورده اید برخی از همسران و فرزندان شما دشمن شمایند، پس از آنان بر حذر باشید؛ و اگر ببخشایید و در گذرید و به راستی که خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است

یکی از اثرات دنیوی و محسوس صبر در افراد این است که روح اینگونه افراد در اثر پایداری و استقامت در مواجهه با مشکلات و ناملایمات به قدر قوی و توانا می شود که موجب رسیدن به مقامات عالی انسانی خواهد شد

^۱ .محمد دشتی، نهج البلاغه، حکمت ۵۵

و همچنین موجب رسیدن به مقاصد و آرزوهای فرد می‌شود. همچنانکه امام علی (علیه‌السلام) در این باره فرموده است: «صبر در برابر رنج، سرانجامش دست یافتن به فرصت و پیروزی است.»^۱ از طرفی، صبر در برابر مشکلات زندگی، بداخلاقی‌های همسر، بدرفتاری‌های فرزندان و هرآنچه که موجب ناملایمات در زندگی می‌گردد، باعث می‌شود که فرد در برابر آنان بهتر و راحت‌تر برخورد کند و فشار کمتری را احساس کند و در نتیجه آرامش و از مصادیق صبر و گذشت در زندگی مشترک می‌توان به .طمأنینه بیشتری در برخورد با اطرافیانش داشته باشد صبر و گذشت در مقابل مشکلات اقتصادی، بداخلاقی همسر، دخالت خانواده‌ها، شرایط شغلی همسر، دوری و غربت، ناملایمات زندگی، لغزش‌ها و خطاها اشاره کرد.

عزت، آرامش روحی، پیروزی و موفقیت، رفع کینه توزی، محبت خداوند و نزول رحمت الهی، خیر و برکت اجر و پاداش فراوان، قبولی اعمال و ورود به بهشت از جمله آثار صبر و گذشت در زندگی مشترک است. پیامدهای عدم صبر و گذشت در زندگی مشترک، شتاب زدگی، تلخی زندگی، ناسازگاری و دعوا، اتلاف استعداد، آشفته‌گی روانی، متارکه و طلاق، نابسامانی کودکان و در انتها عقوبت اخروی است.

لذت‌های دینی، شناخت طبیعت زندگی دنیا، خودشناسی، امید به پاداش اخروی، امید قطعی به گشایش، توکل و توسل به خداوند، پیروی از الگوها، ایمان به قضا و قدر و تغافل موجب ایجاد و تقویت این دو امر می‌باشند. حاصل سخن این که شناخت آثار و عوامل صبر و گذشت و به کارگیری آنها در زندگی زمینه ساز زندگی سالم و بدون تنش و سرشار از آرامشی است که همه به دنبال آن هستند.

^۱ .تمیمی آمدی، غررالحکم، ش ۱۳۳۴

نتیجه گیری

یکی از مقامات بزرگ انسانی در قرآن مقام صابرين است. از عوامل موفقیت در زندگی داشتن صبر واستقامت برای رسیدن به هدف است. خداوند به پیامبر میفرماید در برابر آنچه میگویند شکیبافش. احسان رابطه تنگاتنگی با صبر دارد و حوزه های اخلاقی فردی واجتماعی را شامل می شود. از آثار داشتن صبر امید به خداوند، حل مشکلات، جلب محبت، رضایتمندی وعاقبت نیک است.

شناخت عوامل و راهکارهای صبر تاثیر شگرف در رفتارها و اعتقادات آدمی دارد و در آموزه های قرآنی به آن توجه شده است. عوامل زیادی در قرآن بیان شده که تعدادی از آن بیان گردید مانند آگاهی و شناخت، اراده قوی،

استغفار، ایمان به خدا و روز جزا، انفاق، امانتداری، امتحان الهی، تدبیر در سرگذشت پیامبران و اولیاء همچنین توجه به

مسائلی مانند حقانیت وعنایت وقدرت خداوند همچنین توجه به فواید صبر وعواقب بی صبری زمیته ساز رشد

صبر در انسان است. از اهمیت صبر اینکه در روایات صبر برای ایمان مانند سر برای بدن است. به وجود آمدن

مشکلات حکمتی دارند گاه برای رشد وتعالی ماوگاهی بخاطر مشمول نظام عوض الهی شدن است. منظور از صبر

دست روی دست گذاشتن نیست بلکه شکایت نکردن وغر نزدن است وگرنه هر کاری برای بهبود شرایط از

دستمان برمی آید باید انجام دهیم. صبر در روابط خانوادگی باعث استحکام ونبود آن باعث ازهم گسستگی روابط

خواهد شد

منابع

قران کریم

- ۱- نهج البلاغه، شریف رضی، دشتی، اسوه اول ۱۳۸۲
- ۲- نهج الفصاحه، ترجمه علی اکبر مظاہری، نشر پارسایان، سوم، ۱۳۸۹
- ۳- آمدی، عبدالواحد تمیمی داری، غررالحکم ودررالكلم، ترجمه محمد رحمتی شهرضا، نغمه قران، اول ۱۳۹۴
- ۴- انصاری خواجه عبدالله، کشف الاسرار وعهده الابرار، ج ۵ تهران، امیرکبیر، پنجم (بی تا)
- ۵- راغب اصفهانی، محمد حسین، المفردات فی الفاظ القران، تحقیق صفوان عدنان داودی، قم، ذوی القربی، ششم (۱۴۳۱ق)
- ۶- شریفی عنایت الله، اخلاق در فران، تهران، هجرت (۱۳۹۰)
- ۷- قرشی بنایی علی اکبر، تفسیر احسن الحديث، بنیاد بعثت (۱۳۷۵)
- ۸- الطبرسی فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۱۰، تهران، ناصر خسرو، سوم، (۱۳۷۲)
- ۹- طیب عبدالحسین، اطیب البیان، ج ۷، دوم، تهران: اسلام، (۱۳۶۹)
- ۱۰- طباطبائی محمد حسین، تفسیر المیزان، ترجمه موسوی همدانی، قم انتشارات اسلامی، (۱۳۶۱)
- ۱۱- مجلسی محمدباقر، بحار الانوار، دارالاحیاء التراث الاسلامی، سوم، (۱۴۰۳)
- ۱۲- محمدی ری شهری محمد، منتخب میزان الحکمه، قم دارالحديث، ج ۱
- ۱۳- مکارم شیرازی ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه، ایران، تهران دهم، (۱۳۹۳)
- ۱۴- هدایتی محمد، تهذیب الاخلاق، قم انتشارات خلق سوم، (۱۳۸۶)

١٥- نراقى ملا احمد، معراج السعاده، بهران، ولى عصر، اول، (١٣٧٨)